

til dem, der kunde fristes til at tænke saaledes, sige, at paa det Punkt, hvortil denne Sag er bragt, er den ikke længere et Spørgsmaal om Højre og Venstre, men den er en Sag mellem Venstre og dens Regering paa den ene Side og den danske Hær paa den anden Side.

Det har været saaledes, saa længe denne Sag har haft sin Historie, at det er ikke Hæren, der er gaaet Højres Ærinde, men Højre, der har anset sig forpligtet til at gaa Hærens Ærinde. Og hvad særlig Spørgsmaalet om Københavns Landbefæstning angaar, er det vistnok rigtigt, naar man siger, at der have Højre og Højres Regering i sin Tid stillet sig usikkert, famlende og vaklende gennem en Række Aar. Naar man tænker paa Forsvarssagens Udvikling i Aarene fra 1876 til 1883, altsaa lige saa langt et Tidsrum, som der er gaaet siden Systemskiftet, kan det med nogen Ret siges, at hvor ivrig man end fra Højres Side ogsaa i den Tid var for at faa Forsvarssagen ordnet, var der nogen Usikkerhed, nogen Vaklen, nogen Famlen sig frem om, hvorledes det hele skulde være. Det er vel for meget at sige, at der i disse Aar stod en Kamp mellem Hæren paa den ene Side og Højre og Højres Regering paa den anden Side. Men der fandt i alt Fald en Udveksling af Anskuelse, en Diskussion Sted om hele Grundlaget for vort Forsvarsvæsens Ordning, og det er en bekendt Sag, at det var ikke uden Selvfornægtelse, ikke uden Resignation, ikke uden Betænkelighed, at man tilsidst fra Højres Side skred til at samle sig om at støtte Hærens Krav om Københavns fuldstændige Sikring ved Befæstningsanlæg saavel til Lands som til Vands. Det vil være tilstrækkeligt at minde om, at Højremænd som Ploug, Andræ og Ussing endnu i 1882, altsaa 6 Aar efter, at det første Forslag om en Landbefæstning af København var forelagt for Rigsdagen, dels udtalte deres aabne Modstand mod denne Plan og dels udtalte i alt Fald deres stærke Tvivl. Det, der i disse Aar skete med Højre, var, at Højre ved loyal Forhandling med Hæren og Hærens Spidser kom til Erkendelse af, at saaledes som Hærens Sagkundskab opstillede sine Krav, var det rimeligt og naturligt at gennemføre dem. Højre lod sig da belære gennem Aarene af Sagkundskaben og Forandringerne i de ydre politiske Forhold. For saa vidt Højre har nogen Ære af det, nuvel, saa staar det Venstre frit for nu at vinde akkurat den samme Ære og saaledes, at man

herefter vil kunne sige, at de 2 Parter ikke have noget at lade hinanden høre.

Højre bøjede sig den Gang under Følelsen af det Ansvar, som er forbundet med at besidde Magten. Dette Ansvar har Venstre først faaet i 1901, og naar det nu har brugt Aarene fra 1901 til 1909 til ved Forhandling med Sagkundskaben at tilegne sig en klar og ren Opfattelse af Grundtrækkene af dette Spørgsmaal, har det ikke brugt længere Tid, end Højre i sin Tid brugte, og saa kan Venstre endnu høste lige saa megen Ære af sin Bøjen sig for den militære Sagkundskab som den, Højre maaske kan rose sig af, at det i sin Tid har vundet. Hvert af de to Partier har haft sin Besørgelsestid, sin Tid med Magt og Ansvar, og hvis Venstre nu i Forbindelse med Ansvar og Magten ogsaa bøjer sig for Sagkundskabens Krav, er der Tid endnu til, at Venstre kan høste al den Ære deraf, som kan tilkomme Partiet.

Jeg gentager, at Spørgsmaalet om Københavns Sikring mod Overrumpling fra Landsiden har ophørt at være et politisk Spørgsmaal. Det er noget af den Gavn, som Forhandlingerne i Forsvarskommissionen have gjort, at alle de politiske Indvendinger ere blevne ryddede af Vejen ved Hjælp af selve Kommissionens Forhandlinger og Betænkning. Hele Mistanken om, at Spørgsmaalet om Københavns Landbefæstning stod i Forbindelse med en mere eller mindre skjult Alliancepolitik fra den gamle Højrelegerings Side, er slaaget til Jorden ved den Redegørelse, Forsvarskommissionen har faaet fra Udenrigsministeriet, fra selve Venstres første Udenrigsminister efter Systemskiftet, om, at der ikke har været det allermindste om den Ting. Der findes ikke i Udenrigsministeriet noget som helst Tegn paa, at der i disse Aar har været drevet andet end en ren og skær Neutralitetspolitik, som har bestræbt sig for at iagttage det venligste Forhold til alle Lande, specielt til Tyskland.

Der kan nu heller ikke anføres den Indvending af politisk Natur mod Københavns Landbefæstning, at man ikke kan stole paa den militære Sagkundskabs Stilling til denne Sag. Man kan ikke længere indvende, at der kunde være Grund til at mistænke den militære Sagkundskab for at gaa Højres Ærinde. Sagkundskaben maa nu efter Systemskiftet være hævet over enhver Mistanke i den Henseende. Alle de politiske Indvendinger